

Resum de la reunió de la Taula de Mercats Energètics celebrada el 6 de juny de 2007 a la seu del GGE al c/ València 169, Ppal

Assistents:

Antonio Valero	President de la Taula	j_antonio_valero@yahoo.es
Manel Torrent	Secretari de la Taula	mtorrent@appluscorp.com
Antoni Menendez	Uquifa	amenendez@uquifa.com
Antoni Tudurí	AEE	presidencia@electrotecnia.org
Carles Ureta	HC Energía	cureta@hcenergia.com
Emili Rousaud	Factor Energia	erousaud@factorenergia.com
Francesc Auria	Cerestar - Anoia Energia	Francesc_auria@cargill.com
Jaume Coll	Affinity-Petcare	jcoll@affinity-petcare.com
José Luis Serra	Erakustazoka	erakustazoka@man.com
Juanjo Escobar	Icaen	jescobar@icaen.gencat.net
Manel Muñoz	HC Energía	mmalba@hcenergia.com
Manel Nicolás	GGE - CETB	mnicolas@menta.net
Mariona Coll	Icaen	mcoll@icaen.gencat.net
Miquel Gironès	Miquel Gironès	mgirones@agse.net
Mónica Pena	HC Energía	mpena@hcenergia.com
Raul Rey	Inel 2000,SL	raul.rey@inel-2000.com

S'inicia la sessió amb la intervenció del president, el Sr. Antonio Valero agraint la presència de tots els assistents i anunciant, en aquesta trobada, l'objectiu del dia i de les properes reunions. La reunió comença puntualment, a les 17:30h.

El dèficit tarifari

El president inicia la sessió amb el lliurament a tots els assistents del document següent:

1. *Sector eléctrico (déficit tarifario).*

Document que serveix com a punt de partida del debat centrat en les qüestions següents:

1. És aconsellable la solució inicialment adoptada per l'administració de laminar fins al 2012, el dèficit tarifari en varis anys?
2. És convenient traslladar les pujades dels combustibles el més ràpid possible als preus de l'energia elèctrica, tot i que això suposi una pujada de l'IPC?
3. És aconsellable la ràpida desaparició de la tarifa regulada i que tant sols quedi una tarifa opcional per a protecció de compres abusives?
4. Si certament es vol un mercat liberalitzat, és convenient que la tarifa incorpori el preu real de l'energia com a sistema d'evitar el dèficit?
5. Es pot afirmar que el dèficit és tant sols responsabilitat d'una tarifa mal fixada?
6. El sistema tarifari actual reflexa fidelment els costos en que s'incorre?
7. És convenient la implantació de mecanismes que assegurin el correcte funcionament del mercat de generació?
8. En moltes ocasions, s'ha vist la "manipulació" dels preus del mercat. Aquestes situacions estan relacionades amb la generació del dèficit?

La cerca d'una resposta per aquestes vuit preguntes serveix de base per iniciar el debat el qual va evocar a les conclusions que tot seguit s'indiquen:

Conclusions generals a les que han arribat els assistents:

Hi ha un problema estructural produït per dos factors: ens trobem davant d'un mercat no liberalitzat i ningú no ha volgut "agafar el brou per les banyes".

De forma més concreta, es creu que el dèficit tarifari (un mecanisme, originàriament excepcional, de reconeixement de despeses a les elèctriques) s'origina en la fi dels CTC (a rel de la Llei 7/2006). Aquest fet, va repercutir sobre els ingressos de les elèctriques que com a contrapartida han augmentat la prima de risc i conseqüentment la tarifa.

Aquesta situació, l'empresa Centrica (abans, *British Gas*) l'ha denunciada al tribunal europeu de la competència ja que considera que en aquest entorn li és impossible comercialitzar a Espanya. En concret, Centrica ha denunciat abús per:

1. Reconeixement per part de l'Estat, d'un dèficit tarifari. Centrica ho considera com una ajuda pública tot i que l'Estat es defensa amb l'argument que, com que qui ho paga no és el Govern sinó el consumidor, el dèficit tarifari no pot ser tractat com una ajuda.
2. Incompliment de llibertat de comercialització

En la darrera pujada de tarifes, s'observa que es produeix un dèficit ex-ante ja que la tarifa d'accés, aquella que s'aplica als clients de lliure mercat per la potència que han contractat, ha pujat en menor grau que la tarifa de subministrament (la que és d'aplicació als clients de mercat regulat). D'aquesta manera s'ha obert un camp a la comercialitzador al situar els preus finals de lliure mercat per sota dels de tarifa. Per contra, però, la distribuïdora, que ha de comprar l'electricitat al mercat igual que el comercialitzador, però l'ha de vendre més barata, per que així l'obliga l'Estat amb el Decret de tarifes de subministrament, té unes pèrdues provocades per la política de no pujar la tarifa (i de pas no pujar l'IPC!). Per tant l'Estat amb el Decret de tarifes ja provoca una discordança entre mercat regulat i mercat lliure.

Com que la distribuïdora ha de comprar a preus alts al mercat lliure i vendre al mercat regulat amb preus baixos, per compensar-ho, l'Estat reconeix aquestes pèrdues tot comptabilitzant directament sobre la distribuïdora el que ha de percebre com a compensació. Per fer-ho l'Estat s'acull al refugi del "dèficit tarifari" un mecanisme que, al seu dia, es va crear per a compensar situacions molt particulars i excepcionals.

Actualment, l'Estat es refugia en aquest mecanisme, any rere any tot hipotecant al consumidor que viu desconexador d'aquest fet.

Què provoca el dèficit tarifari?

En opinió dels assistents, són varis els causants de l'actual dèficit tarifari:

1. Interès de les pròpies elèctriques a maximitzar el dèficit. Per exemple, malgrat una hidrologia molt alta (la millor dels darrers 5 anys, ja que els embassaments estan al 90%), alguna gran elèctrica està fent reserva d'aigua a fi que la generació surti cara. No es produeix, per tant, una producció amb centrals de generació més barata. Pel que fa les nuclears, actualment, hi ha 4000MW nuclears fora de servei (Cofrentes, Trillo, Ascó -aquesta, per avaria- i Vandellós) → Per tant, es produeix un NO funcionament de centrals de generació barata.
2. Una demanda immòbil per temperatures suaus (no arriba l'onada de calor).
3. Contractes *take or pay* de gas natural (es paga igual tant si el consumeixes com si no) que obliga a les centrals tèrmiques a consumir el gas que han de pagar igualment → Per tant es produeix un funcionament de centrals cares.

4. No existeix un mercat real ja que els preus de cassació són pactats. Les centrals no ofereixen segons les seves característiques de generació sinó segons les conveniències de les grans empreses energètiques a les que pertanyen.
5. Aquest dèficit de tarifa, tal com passava amb els CTC's, és un mecanisme distorsionador del mercat que caldria que s'eliminés l'abans possible.

El problema és que durant molts anys seguits, la tarifa va ser molt baixa i en canvi el preu del Brent ha estat molt alt. En aquest sentit, el cost de generació ha estat alt però en canvi el preu de venda ha estat, pel que fa als consumidors de mercat regulat, forçadament baix. No és la situació actual en que el mercat de generació podria estar molt més baix però no hi ha l'interès dels generadors per a que sigui així. El fet es que cada central no oferta per ella mateixa sinó seguint les consignes del grup.

S'apunta com a solució treure la distribució de les elèctriques tal com s'ha fet amb el transport. Aquesta acció comportaria dos efectes:

1. L'Estat controla realment l'activitat.
2. Es maximitza el valor de les elèctriques.

El mercat majorista:

Tot seguit, els assistents analitzen els models de mercat arreu del món. Així, es comenta que a tot Europa el mercat és de tipus marginalista (és a dir, la darrera central en entrar en el procés de cassació és la que marca el preu per a tots els generadors i compradors independentment dels respectius preus que haguessin ofert). En el mateix sentit s'han creat els mercats elèctrics de Colòmbia, Argentina, Califòrnia (un dels primers conjuntament amb el d'Anglaterra), etc.

Aquest sistema provoca l'aparició de generadors que s'aprofiten del sistema que retribueix no la central més eficient sinó aquella que té uns costos de generació més alts i per tant oferta a major preu (aquells qui els assistents anomenen "free-riders"). En aquest sentit com que tots perceben el preu de l'oferta del darrer generador a entrar en la cassació, es produeix el fet que centrals amb costos molt baixos de generació, com ara les hidroelèctriques o les nuclears s'aprofiten del sistema amb altes retribucions (el cost de generació d'una nuclear s'estima en 4€/MWh però, en canvi, percep 53€/MWh). És per això que es diu que a tota gran empresa li interessa tenir, no pas les millors tecnologies, sinó un mix amb centrals d'alta eficiència i centrals amb costos de generació molt elevats per així poder tancar contractes bilaterals amb les centrals eficients i usar les centrals ineficients per a marcar preu al pool.

Anàlisi de la situació actual i futura:

Els assistents es plantegen per què actualment hi ha un dèficit de tarifa que als inicis del mercat lliure (1998) no es produïa.

Es comenta que el fet d'obligar als distribuïdors a vendre a preus molt per sota dels de mercat i a canvi reconèixer-los un dèficit esdevé una opció molt favorable per a les grans empreses que tenen en el seu grup tant comercialitzadora com distribuïdora. La prova és com algunes grans elèctriques han disminuït el seu percentatge de pes en comercialització a favor de les seves distribuïdores sense que això els suposi cap pèrdua pel grup, ans al contrari, esdevé una situació molt avantatjosa envers a les comercialitzadores pures.

Per capgirar aquesta disfunció del sistema, el Govern central inicia el dia 13 de juny un procés de subhasta electrònica entre generadors, per una banda, i distribuïdors i comercialitzadors, per l'altra. Aquest procés de subhasta pretén que es lliguin en contractes bilaterals la majoria de contractes de forma que el mercat pool quedarà per lligar un petit percentatge de contractes.

Aquest model de cassar generadors i consumidors relacionarà grans empreses energètiques amb grans clients i deixarà per la resta de petits consumidors les menys eficients centrals de generació.

Quan comenci a fer-se evident aquesta situació que comportarà pujada de preus, la tarifa haurà desaparegut de forma que el consumidor quedarà desemparat davant d'un mercat que no és ni lliure ni net.

Conclusió:

Cal passar d'una política de Ministeri a una de Regulador. Cal sancionar les conductes inapropiades dels diversos operadors d'aquest mercat.

Les despeses per restriccions que ha produït Iberdrola amb la seva actuació posterior al Reial-Descret Llei 3/2006, que estableix l'obligatorietat de fer contractes bilaterals a 42,35€/MWh, han estat molt elevades però la CNE ho considera com una actuació inapropiada però no sancionable.

Com a possible solució, es comenta l'opció d'actuar en el Règim Ordinari com es fa en les centrals de Règim Especial que se'ls assegura unes TIRs del 7%. Així, tot regulant convenientment s'evitaria que les Nuclears tinguessin TIRs del 1200% com passa ara. Es proposa, doncs, regular els costos de producció segons cadascuna de les tecnologies i agafar com a preu base el cost de generació del mix.

Tot i això, l'opinió general assenyala com a únic causant del dèficit tarifari, a l'actual funcionament del mercat de generació, i mentre no existeixi un nou model regulatori que n'asseguri un correcte funcionament, se seguirà produint dèficit amb les conseqüències negatives anteriorment citades

A les 19h, el President va donar per acabat el debat i va emplaçar als assistents al proper debat.

Altres temes

Per a la propera sessió de la Taula de Mercats, el President proposa tractar:

Tema a tractar a la propera sessió: **La subhasta electrònica**

La propera sessió de la Taula de Mercats, el President proposa celebrar-la:

Data: **XXX, XX de setembre 2007 a les 18h**
a la planta Ppal del c/ València 169, (entre c/Aribau i c/Muntaner)
(Oportunament, es comunicarà la data de la propera reunió)